

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Desa-pasars.

Bevoegdheid tot oprichting. Toezicht college van gecommiteerden.

Bij besluit van het college van gecommiteerden van een regentschapsraad in de provincie Oost-Java werd de beslissing eener desa om een pasar ten laste van de desakas op te richten vernietigd op grond van strijd met het algemeen belang. De strijd met het algemeen belang werd daarbij aldus geconstrueerd:

- 1e. er liggen in de nabijheid (onderscheidenlijk op een afstand van $1\frac{1}{2}$, $7\frac{1}{2}$ en $7\frac{1}{2}$ km. reeds drie groote regentschaps-pasars, welke regelmatig op paing, kliwon (2) en legi geopend zijn;
- 2e. voorts worden er op drie verschillende plaatsen, een halven km. van de betrokken desa verwijderd, dagelijks waroengans gehouden;
- 3e. aan de behoefte van de bevolking wordt dus voldaan;
- 4e. bovendien zal het gevolg van oprichting van de desa-pasar noodzakelijk zijn: vermindering van inkomsten voor het regentschap, dat drijft op de pasar-inkomsten;
- 5e. het belang van de desa, een klein onderdeel van het regentschap, moet wijken voor het grooter belang van het regentschap.

De betrokken resident gaf het college van gedeputeerden tegelijk met de toezending van het vernietigingsbesluit den raad, het college van gecommiteerden uit te noodigen het vernietigingsbesluit in te trekken, aangezien z.i. geen strijd met de wet of het algemeen belang aanwezig was en verwees daartoe naar een niet nader aangeduide beslissing van den adviseur voor de decentralisatie, waarbij een verbod, gegrond op soortgelijke motieven, aan een desa in het ressort van den voormaligen gewestelijken raad van Banjoemas, om een pasar, op te richten, evenmin zijn instemming kon verwerven.

De vraag rijst allereerst: is een desa bevoegd tot oprichting van een eigen pasar?

Een wettelijke bepaling, die deze bevoegdheid aan de desa met even zoovele woorden toekent, is in de voorhanden wetgeving en literatuur niet gevonden.

Uit het feit van het bestaan van desa-pasars en de groote beteekenis daarvan voor het desahuishouden — zelfs na overneming door de gewestelijke raden (met bestuurshulp) van de meest renderende pasars (vgl. het eindverslag-Laceulle over het desa-autonomie-onderzoek, bl. 39) — in verband met de aan de desa toegekende autonomie bij de Inlandsche Gemeente-ordonnantie mag m.i. worden besloten tot die bevoegdheid.

Intusschen behoort nog te worden nagegaan, of het pasarwezen wellicht behoort tot die zaken, het beheer en de huishoudelijke belangen der gemeente betreffend, waarover de bemoeienis tevens of uitsluitend aan anderen is opgedragen (artikel 4, slot, der Inlandsche Gemeente-ordonnantie).

Een aanwijzing in die richting geeft de overweging, die geleid heeft tot de ordonnatie van 30 April 1914 (Staatsblad No. 379): „in verband met de instelling van locale raden het wenschelijk achtende, de regeling van het marktwezen zooveel mogelijk aan die raden over te laten”; doch het werkelijk daarbij bepaalde komt hierop neer, dat de op dat tijdstip wettelijk bestaande particuliere pasars mogen blijven voortbestaan met handhaving van de daarvoor geldende tarieven, en voorts ook in plaats van de hoofden van gewestelijk bestuur thans de gewestelijke raden regelen mogen stellen omtrent onderhoud, enz. der hun in beheer overgedragen Gouvernements-pasars en het toezicht daarop. Uit deze ordonnantie kunnen de gewestelijke raden dus slechts regelingsbevoegdheid ontleenen ten aanzien van de hun in beheer overgedragen pasars, terwijl zij de bevoegdheid tot het oprichten van nieuwe pasars alleen ontleenen aan de hun toevertrouwde zorg voor de belangen van hun gebied (gedeeltelijke autonomie: artikel 68c R. R. = 125 l. S. jo. de artikelen 12, lid 1, D. B., 48, lid 1. en 49, lid 1, L. R. O.). Deze bevoegdheden nu zijn op de regentschaps-

raden overgegaan bij de instellingsordonnantie der verschillende regentschappen, de provinciale verordening, waarbij ten aanzien van de verschillende gewestelijke pasar-verordeningen werd bepaald, dat zij als regentschapsverordeningen van kracht zouden blijven, en artikel 52 Rg. O.

Bezien moet echter nu nog worden de vraag van Woesthoff (bl. 113 van „De Indische Decentralisatie-wetgeving”): „strekt zich de macht van den lokalen raad ook uit over de in zijn ressort gelegen Inlandsche gemeente?”, welke hij op bl. 116 aldus beantwoordt: „men zal echter theoretisch hebben te verstaan, dat de locale raad zich moet onthouden van hetgeen zuiver en alleen een desa-huishoudelijk belang is. Welke die belangen zijn, is niet samen te vatten in een algemeene formule; *in hoofdzaak zal het gebruik dit moeten uitwijzen*; daarnaast bevatten ook de instellings-ordonnanties een reserve voor de Inlandsche gemeenten en daarbij duidt voor Java en Madoera de Inlandsche Gemeente-ordonnantie” (Staatsblad 1906 No. 83) op „Gemeentelijke Openbare Werken, als: wegen, met de daarin gelegen bruggen en duikers, gebouwen, pleinen, *marktterreinen*, waterleidingen waterreservoirs”, waarvoor het desabestuur heeft te zorgen Heeft daarentegen een onderwerp een belang, dat zich uitstrekt ook buiten de desa, dan zal alleen de locale raad het moeten regelen

Zoo zal een weg, een gebouw, een plein, *een markt*, eene waterleiding, een waterreservoir, *welke alleen van desanut zijn* en van ouds door de desa zijn onderhouden, moeten vallen buiten de regelingssfeer van de lokalen raad; daarentegen zullen pleinen, tuinen goten, riolen en alle andere zaken, genoemd in de instellingsordonnanties, welke van meer dan desa-belang tot dat van den lokalen raad behooren, door dit college beheerd moeten worden”.

De oprichting van pasars derhalve, welke alleen van desa-nut zijn behoort wel degelijk tot de bevoegdheid der desa.

Voor het regentschap bepaalt artikel 56, lid 2 Rg. O.: „Zij (de regentschapsverordeningen) treden niet in de regeling van huishoudelijke belangen van binnen het regentschap gelegen desa's en andere zelfstandige gemeenschappen. Doen zij dit, dan zijn ze verbindend, totdat zij worden geschorst of vernietigd”. Ook hier kan dezelfde vraag op de dezelfde wijze worden beantwoord en is zij voor Oost-Java ook reeds eerder door het College van Gedeputeerden — zij het indirect — aldus beantwoord, toen het werd gesteld voor het feit, dat de regentschappen de practijk te dezen van de voormalige gewestelijke raden voortzetten met hun aanvragen om overneming van desapasars. Toen werd den residenten bij rondzendbrief bekend gesteld, dat in het algemeen bedoelde

overneming slechts aanbeveling kan verdienen ten aanzien van *belangrijke pasars, die een bepaald marktcentrum vormen*.

In dit verband worde voorts gewezen op de voorlaatste alinea van den B. G. S. van 12 Februari 1912 No. 327 aan den voorzitter van den gewestelijken raad van Batavia (Bijblad No. 7586) o.m. betreffende onderlinge afbakening van gewestelijke en gemeentelijke bevoegdheden: „In de onderwerpelijke gewestelijke keur nu zijn tal van zaken geregeld, verbandhoudende met de openbare gezondheid, *het pasarwezen*, het ophalen van vuilnis, enz., waarvan niet is aangetoond en naar het inzien van den Landvoogd ook *bezwaarlijk kan worden aangetoond, dat een gewestelijk belang die regeling eischt en verbiedt deze onderwerpen aan gemeentelijke regeling over te laten*”. Evenmin kan aangetoond worden, dat het pasarwezen een zoodanig regentschapsbelang is, dat de regeling daarvan uitsluitend het regentschap toekomt en het verboden is, dit onderwerp mede aan Inlandsche gemeenten ter regeling over te laten.

Trouwens het feit is daar, dat de regentschapsverordeningen, regelende de oprichting en het beheer van en het toezicht op regentschapspasars de bestaande desapasars intact laat — ook het onderhavig vernietigingsbesluit ontkent niet de bevoegdheid van de betrokken desa te dezen — terwijl de verschillende overgedragen verordeningen der voormalige gewestelijke raden en nieuw vastgestelde verordeningen, regelende de oprichting van markten door bijzondere personen en instellingen, alleen het oog hebben op natuurlijke en rechtspersonen, op vereenigingen en vennootschappen, vallende onder het civiele recht, waaronder bezwaarlijk gerekend kan worden de publiekrechtelijke rechtspersoon „desa,” al hebben — naar verluidt — enkele gewestelijke raden de verordening ook toepasselijk verklaard bij de oprichting van nieuwe desapasars; doch dan geheel ten onrechte. Het is toch zonder meer duidelijk dat dit „markten van bijzondere instellingen” staat tegenover de van overheidswege opgerichte markten.

Staat derhalve vast, dat de oprichting van pasars behoort tot de bevoegdheid van de desa, dan brengt het toezicht van het college van gecommitteerden slechts mede, dat het te waken heeft, dat de desa, gebruik makende van deze bevoegdheid, deze niet overschrijdt door oprichting van een pasar, die van meer dan enkel plaatselijk desa-nut is of daardoor tegen haar eigen belang handelt, hetzij omdat daaraan wezenlijk geen behoefte bestaat, hetzij omdat de desakas haar niet beheeren kan of gebrek aan behoorlijk (ook hygiënisch) toezicht haar onwenschelijk maakt. Hierbij het eigen geldelijk belang van het regentschap betrekken riekt naar detournement de pouvoir, naar misbruik van macht.

Uit de motiveering van het vernietigingsbesluit blijkt niet, dat de desa voornemens is het regentschap concurrentie aan te doen; daarentegen is door de vermelde aanwezigheid der drie dagelijksche waroengans in de directe omgeving der desa juist de behoefte aan een eigen desapasar aangetoond, terwijl motieven van geldgebrek of vrees voor minder hygiënische toestanden niet naar voren zijn gebracht. Op vorenstaande gronden heeft het college van gedeputeerden dan ook in overeenstemming met het voormeld advies van den resident het betrokken college van gecommitteerden in overweging gegeven zijn vernietigingsbesluit in te trekken.

Mr. C. M. J. HERCKENRATH.

Voorziening van het verloren raken van een oproepingskaart voor de verkiezing van Regentschaps-raadsleden.

Terwijl artikel 35, lid 3, der Kiesordonnantie-Gemeenteraden voorschrijft, dat aan den kiezer, die zijn oproepingskaart heeft verloren of niet heeft ontvangen, door of vanwege 's raads voorzitter dan wel door het stembureau, mits hij althans voldoende van zijn identiteit doet blijken, een nieuwe kaart kan worden uitgereikt, voorziet van het woord „duplicaat” in rooden inkt, ontbreekt een dergelijke voorziening in de Regentschapskiesordonnantie ten aanzien van den kiesman, die zijn oproepingskaart heeft verloren of niet heeft ontvangen.

Zou men aanvankelijk geneigd zijn te veronderstellen, dat de mogelijkheid tot uitreiking van een duplicaat-oproepingskaart uit vrees voor knoeierijen met opzet niet in de Regentschapskiesordonnantie is opgenomen, de geschiedenis van de totstandkoming dier ordonnantie wijst er echter op, dat zulks veeleer aan een onwillekeurige omissie dient te worden geweten.

Artikel 13, lid 3, van de Kiesordonnantie voor de regentschappen in West-Java (Staatsblad 1924 No. 81) toch bepaalt, dat de door den Regent aan te wijzen ambtenaar aan ieder der kiesmannen tijdig een *oproep* voor de stemming doet toekomen, terwijl artikel 17 dier ordonnantie niet rept van de inlevering van een oproepingskaart.

Bij de omwerking van de in het vorige lid bedoelde Kiesordonnantie tot de Kiesordonnantie voor de Regentschappen op Java en Madoera (Staatsblad 1927 No. 529) is in plaats van een oproep een *oproepingskaart* ingevoerd (artikel 19 lid 3), voorts is in artikel 19 lid 4 voorgescreven, dat de kiesman bij deelneming aan de stemming de oproepingskaart inlevert, terwijl

tenslotte in artikel 23 lid 2 bepaald is, dat een stembiljet den kiesman wordt verstrekt „tegen inlevering van diens oproepingskaart”.

Uit het Afdeelvingsverslag en de Memorie van Antwoord blijkt slechts, dat de toezending van een oproepingskaart met het oog op de meerdere zekerheid ten bate van de kiesmannen en hun identiteit verkieslijk wordt geacht, zoodat het zeer blijkbaar is, dat de mogelijkheid van het verloren raken of niet ontvangen van een oproepingskaart over het hoofd is gezien.

In verband hiermede zal er dan ook zeker geen bezwaar tegen bestaan, dat krachtens het bepaalde in artikel 42, lid 1 van de Regentschapskiesordonnantie de Gouverneur onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal terzake een aanvullend voorschrift zal geven, een en ander totdat daarin bij ordonnantie zal zijn voorzien.

De vraag doet zich hierbij echter voor, of het niet gewenscht is meerdere waarborgen voor de identiteit van den betrokken kiesman te stellen, dan in de Kiesordonnantie-Gemeenteraden is gesteld door het bepaalde: „mits hij (de kiezer) voldoende van zijn identiteit doet blijken”.

Deze vraag moet nhv. zeker bevestigend worden beantwoord, aangezien het zooveel gemakkelijker zal vallen de identiteit vast te stellen van een kiezer voor een Stadsgemeenteraad dan van een kiesman, die dikwijls afkomstig zal zijn van een verafgelegen dessa. Aan den anderen kant zal een kiesman dikwijls in de onmogelijkheid komen te verkeerren om zijn identiteit bijvoorbeeld door getuigen aan te toonen.

Een oplossing voor deze moeilijkheid zal wellicht hierin kunnen worden gevonden, dat van den kiesman, die zijn oproepingskaart heeft verloren of niet heeft ontvangen, wordt geëischt een door het betrokken onderdistrictshoofd afgegeven schriftelijke verklaring. Mocht hij door bijzondere omstandigheden, b.v. door het verliezen van zijn oproepingskaart op zijn weg naar de stemming, in de onmogelijkheid verkeerren zich die schriftelijke verklaring te verschaffen, dan kan hem alsnog de gelegenheid worden gelaten om b.v. ten genoegen van den in artikel 10 der Regentschapskiesordonnantie bedoelden ambtenaar zijn identiteit aan te toonen. Dit zal dan wel in hoofdzaak door middel van getuigen dienen te geschieden.

Mr. B. VAN DRUNEN LITTEL.

Contrôle op de regentschapsfinanciën.

Het is niet slechts één of tweemaal gebeurd, dat door de inspecteerende ambtenaren der Provincie fraudes dan wel knoeierijen werden ontdekt in de geldelijke administratie der Regentschappen.

Het valt zeer zeker te betreuren, te meer, daar de ontdekking niet is geschied door met de contrôle belaste ambtenaren van het regentschap zelve, maar door hooger genoemde ambtenaren, die ingevolge art. 119a der R. O. door het College van Gedeputeerden worden belast met het instellen van een onderzoek naar de geldelijke administratie der rekenplichtigen van het regentschap.

In de meeste gevallen worden knoeierijen of fraudes geconstateerd bij den dienst der regentschapswerken, aangezien door dezen dienst groote uitgaven worden gedaan t. b. v. diverse openbare werken.

Hoewel in art. 119 der bovengenoemde ordonnanantie uitdrukkelijk wordt vermeld, dat het College van Gecommitteerden gestadig toezicht moet houden op het beheer der rekenplichtigen, leert de praktijk ons, dat bedoeld College, wellicht door drukke bezigheden, zich niet steeds daaraan kan houden, te meer daar in de meeste regentschappen het College van Gecommitteerden bestaat uit Lansdienaren, die zelve reeds een drukken werkkring hebben.

Het is daarom juist gezien, dat sommige regentschappen, een controleur in dienst gesteld hebben aan wie de in bovengenoemd art. 119 vermelde bevoegdheid van het College kan worden gedelegeerd.

De meer volledige benaming van bedoelde functie is „Controleur voor de Regentschapsfinanciën”.

De werkzaamheden van Controleur voor Regentschapsfinanciën omvatten dus in hoofdzaak:

- a. het uitoefenen van contrôle op het materieel en geldelijk beheer der rekenplichtigen;
- b. het opnemen van kassen en voorraden dier rekenplichtigen;
- c. het invorderen van achterstallige belastingen;
- d. het toezicht houden op de uitbetalingen wegens arbeidsloonen en opgekochte materialen door den dienst der regentschapswerken.

Voor bovengenoemde werkzaamheden is het inderdaad noodig, dat de betrekking van controleur van regentschapsfinanciën bij elk regentschap in het leven wordt geroepen.

Maar in deze bange tijden, waar de inkomsten van het regentschap verre van rooskleurig zijn, waarbij bovendien de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat in verband met den ongunstigen toestand van 's Landsfinanciën de Landsuitkeering geheel zal worden ingetrokken, is het minder gewenscht de huidige personeelsformatie uit de breiden.

Maar een middel is er toch wel op te vinden.

Indien het systeem van „alle betalingen middels bevelschrift” (dus niet uit sommen ter goede rekening), gevolgd wordt, kunnen bovenvermelde werkzaamheden van den controleur worden vereenvoudigd, wijl dan de rekenplichtigen geen of wel zeer weinig kasgeld bij zich zullen hebben. De

door hen ingediende verantwoordingen behoeven dan niet ingewikkeld te zijn.

De werkzaamheden van den controleur zullen zich slechts bepalen tot de in sub c en d genoemde gevallen.

Hierdoor wordt het overbodig speciaal een ambtenaar daartoe aante stellen.

Een der ter regentschapsecretarie te werk gestelde ambtenaren, b. v. een der commiezen kan er ambtshalve mee worden belast, indien noodig tegen een kleine vergoeding.

Dit denkbeeld zal zeer zeker bij de regentschapsraden ingang vinden, waarbij alsnog de volgende methode van contrôle in overweging moge worden gegeven.

De uitbetalingen door den dienst der regentschapswerken zullen van drie maal 's maands tot twee maal worden teruggebracht, waarbij dan een speciaal daartoe bestemde werklíjst moet worden ontworpen.

Bedoelde werklíjst wordt door den directeur een dag of twee vóór de uitbetaling naar de secretarie gezonden, die door den daarmee belaste ambtenaar wordt geverifieerd, waarna de benodigde gelden door den secretaris per bevelschrift worden aangevraagd.

De betrokken commies-betaalmeester zal dan op den betaaldag met één ondergeschikt ambtenaar ter secretarie en één van de regentschapswerken, die als getuigen zullen fungeeren, de verschilende plaatsen, waar de koelies zich hebben verzameld om hun loon te ontvangen, bezoeken en de uitbetalingen doen.

Het voordeel van deze werkwijze is, dat knoeierijen door hoofdmandoers en mandoers worden voorkomen.

Om maar een voorbeeld te noemen:

Stel, dat voor het onderhoud van een weg steenslag wordt benodigd. Genoemde steenslag nu wordt geleverd door verscheidene personen die voor 1 M³ verschillende prijzen bedingen, we zullen maar zeggen, varieerende van f 0,75 tot f 0,90.

Het kan immers best gebeuren, dat mandoers, die met den aankoop belast worden, een uniforme prijs zullen opgeven, b. v. f 0,90 en dit ook op hun werklíjst zetten, derhalve indien 300 M³ steenslag is opgekocht: „aankoop 300 M³ steenslag à f 0,90 = f 270.”

En aangezien, zooals meestal het geval is, bedoeld bedrag door de mandoers zelve aan de leveranciers wordt uitbetaald, zal het regentschap nooit te weten kunnen komen, dat het meer heeft uitgegeven dan inderdaad betaald moest worden.

Ondervolgend voorbeeld moge den lezers duidelijkheidshalve van voorlichting dienen.

In werkelijkheid werd opgekocht 300 M³ steenslag, waarvan in dit geval 100 M³ à f 0,75, 100 M³ à f 0,80 en 100 M³ à f 0,90, of in geld uit-

gedrukt voor een waarde ad f 75 — + f 80 — + f 90. — = f 245. —, terwijl aangevraagd werd f 270. —, waaruit volgt, dat de betrokken mandoor f 270. — f 245. — = f 25. — heeft kunnen overhouden voor zich zelf en wel op elken betaaldag.

Door echter bovenaangehaald systeem van uitbetaling in te stellen, n. l. „alle betalingen door de secretarie” zal een geval als boven is geschetst, zich niet kunnen voordoen.

Bovendien wordt hierdoor de directeur ontheven van het toezicht op bovengenoemde betalingen en kan hij zich geheel wijden aan het technische gedeelte van zijn werkzaamheden, waarbij dan den technischen dienst zeer wordt gebaat.

Ponorogo, Augustus, 1932.

R. SOEHADI.

Het toezicht op het financieel beheer der regentschappen.

Aangezien in de praktijk ten aanzien van de nakoming der gegeven voorschriften op het geldelijk beheer der Regentschappen zich eenige moeilijkheden hebben voorgedaan en deze zich in de toekomst misschien opnieuw zullen voordoen, is het wellicht niet van belang ontbloot eenig licht op deze aangelegenheid te doen schijnen.

Zooals bekend schrijft artikel 119 der Regentschaps-ordonnantie voor, dat het College van Gecommitteerden gestadig toezicht houdt op het beheer der rekenplichtigen.

Daarnaast geeft artikel 119 a aan het College van Gedeputeerden de bevoegdheid om te allen tijde een onderzoek in te stellen (zoo noodig met deskundigen bijstand), dan wel te doen instellen naar de geldelijke administratie der rekenplichtigen van het Regentschap, kassen en voorraden op te nemen en te doen opnemen en op het materieel beheer dier rekenplichtigen controle uit te oefenen.

Dit onderzoek naar de geldelijke administratie en de opname der kassen geschiedt meestal door de Provinciale Adjunct-Inspecteurs.

Nu is het een bekend feit, dat de periodieke inspectie's in een Regentschap niet door één bepaalden Adjunct-Inspecteur worden gedaan, doch door verschillende. Op zichzelf beteekent dit feit natuurlijk niets, maar de kwestie is, dat die verschillende inspecteerende ambtenaren in den regel verschillende meeningen en inzichten hebben betreffende de administratie.

Zoo komt het heusch niet zelden voor, dat b. v. een wijziging in de inrichting der boeken, welke door een Adjunct-Inspecteur wordt aanbevolen, later door zijn collega wordt afgekeurd.

Zelfs is het voorgekomen, dat de wijze van het

verwerken van ontvangst- en uitgaafposten, welke volgens de wenschen van een Adjunct-Inspecteur wordt ten uitvoer gebracht later door een anderen Adjunct-Inspecteur wordt veroordeeld. Het gevolg is dan weder-omwerking der boeken en redresseering der gemaakte „fouten”.

Intusschen weten dan de rekenplichtigen ten slotte niet meer, waaraan zij zich te houden hebben.

Het behoeft geen betoog, dat bovengenoemde gevallen niet bevorderlijk zijn voor den dienst, ja zelfs verwarring-stichtend zijn voor de betrokken rekenplichtigen.

Toch zou m. i. voor dit euvel zeer wel een middel te vinden zijn, n. l. door voor elk Regentschap één bepaalden Inspecteur aan te wijzen. Dadelijk zal kunnen worden aangevoerd, dat de formatie van Adjunct-Inspecteurs zulks niet toelaat. Welnu, als dat niet mogelijk is, dan zou het toch zeker wel op den weg van de Adjunct-Inspecteurs moeten liggen, om in dezen één-zelfde gedragslijn te volgen, want één der aanbevolen wijzen van administratie zal toch wel juist zijn.

Aan den toestand zooals die op het oogenblik is, is geen touw vast te knopen.

Verbetering is zeker gewenscht.

Soekaboemi, Augustus 1932.

R. SOENDORO.

Decentraliana

Reclame-Verordeningen.

In de meeste der door de raden der autonome gemeenschappen vastgestelde reclame-verordeningen kwam een bepaling voor, die aan den burgemeester of den regent of aan het college van dagelijksch bestuur (hieronder ter bekorting te noemen: het dagelijksch bestuur) de bevoegdheid verleende te allen tijde bij een met redenen omkleed besluit te gelasten dat een reclame — zoowel in het geval dat daartoe een vergunning was verleend, als in het geval dat de verordening voor de reclame geen vergunning eischte — door de zorg van den eigenaar of gebruiker moet worden verwijderd in verband met de eischen der schoonheid, der gezondheid, der openbare orde, veiligheid of zedelijkheid.

Deze uiterst practische bepaling stuitte tot voor korten tijd op bezwaren bij de Regeering. Practisch was de bepaling omdat het tot handelen bevoegd bestuurs-orgaan hier het middel in de hand hield om in de wijze waarop aan den openbaren weg reclame gemaakt wordt, de noodige orde te houden. Wel toch hebben de meeste verordeningen het voorschrift dat desverlangd de aan te brengen reclame vóór het

verkrijgen van de vergunning moet worden vertoond; doch zelfs indien zulk een vertoonen geëischt wordt, kan de wijze van aanbrengen der reclame ontsierend of hinderend werken. Bovendien laat de verordening in den regel ongemoeid de reclame, die uitsluitend betrekking heeft op het perceel zelf, den persoon of het gezin van den bewoner of de bewoners, of op het beroep of bedrijf, hetwelk in het perceel wordt uitgeoefend. Alle eigen winkel- en bedrijfsreclame is daardoor vrij; en dat is wel het grootste deel van de aan den openbaren weg gemaakte reclame. Wilde de verordening dus, voorzover het de reclame-belasting betreft, de ingezetenen vrij laten op eigen gebouw of erf, — terecht verleende zij aan het dagelijksch bestuur de bevoegdheid om regelend op te treden. Niet alleen toch wordt het stadsbeeld dikwijls door overmatige en onoogelijke reclame ontsierd, slecht aangebrachte reclame kan zelfs gevaar of hinder voor het verkeer te weeg brengen; terwijl toch ook het stads- of regentschapsbestuur niet lijdelijk behoeft toe te zien dat stootende of de zedelijkheid kwetsende reclame wordt aangebracht, en ter plaatse blijft totdat de politie — waarover dat bestuur voor zoover de gemeenten betreft geen zeggenschap heeft — meent te moeten ingrijpen. Gevallen zijn zeer goed denkbaar dat een handelaar of fabrikant er de boete voor over heeft om tenminste een tijd lang een bijzonder inslaande, doch met de goede orde of goede zeden niet vereenigbare reclame te maken.

Voor al deze en dergelijke gevallen gaf het gewraakte voorschrift de juiste uitkomst. Immers het dagelijksch bestuur deelde den betrokkene mee dat zijn reclame, om de redenen die dat bestuur daarbij aangaf, moest worden verwijderd. Was den volgenden dag aan deze aanzegging niet voldaan, dan geschiedde de verwijdering vanwege den burgemeester of den regent, en liep de onwillige reclame-maker ook nog kans op boete op.

De Regeering nu was van oordeel dat dit repressieve toezicht te ver ging. Het zou toch mogelijk zijn, dat het dagelijksch bestuur hier beslissingen nam, die tegen het oordeel van den raad ingingen. Als regel toch geven de verordeningen van een weigering van de vergunning beroep op den raad, die uiteraard ook kan vorderen, dat hem de reclame vertoond wordt. De raad zou dus — na de reclame beoordeeld te hebben — in afwijking van het oordeel van zijn voorzitter de reclame toelaatbaar achten; en later zou het dagelijksch bestuur dan de reclame weer kunnen laten verwijderen.

Behalve dit praktische bezwaar meende de Regeering dat aan de regeling ook nog wettelijke bezwaren verbonden waren. Voor zoover het betrof de reclame, waarvoor geen vergunning

vereischt werd, was de Regeering van oordeel dat in de artikelen 153 e.v., 282, 532 sub 3de, 533 en volgende van het Strafwetboek het repressief ingrijpen tegen misdrijven en overtredingen tegen de zeden was geregeld, zoodat de verordening niet in een nader repressief toezicht behoorde te treden. Ten slotte moest — naar het oordeel der Regeering — de beoordeeling of in verband met de genoemde artikelen van het Strafwetboek de openbare zedelijkheid overtreden werd, aan den rechter worden gelaten.

Van dit inzicht is de Regeering thans teruggekomen. In een schrijven (van 20 Juli 1932 No. 1911/A) geeft zij aan het College van Gedeputeerden van West-Java het volgende te kennen.

„Bij nader inzien meent Zijne Excellentie dit „bezwaar niet te moeten handhaven, daar in een „zoodanig artikel geen vrijheid gegeven wordt „tot repressief optreden *in strafrechtelijken zin*, „doch slechts de mogelijkheid geopend wordt, „dat de raad last geeft reclames, die niet aande „eischen van openbare orde, zedelijkheid, veiligheid enz. voldoen, te verwijderen, en indien „de betrokkene in gebreke blijft, zulks van Overheidswege te doen geschieden. De raad behoudt zich hiermede het scheppen van orde „in het maken van reclame en het weren van uitwassen daarbij met practische middelen voor en „wenscht in dit opzicht baas in eigen huis te „blijven, ook daar, waar het aanbrengen van reclame niet aan voorafgaande vergunning is gebonden, en waar toepassing van straf niet is gesteld.

„Van concurrentie tusschen de onverlet te laten beoordeelingsbevoegdheid van den strafrechter en die, welke de raad zich hier voorbehoudt, kan naar het nader oordeel van den Landvoogd daarom geen sprake zijn.

„Voorzoveel betreft reclames, die niet voldoen aan „de eischen van *schoonheid, veiligheid en gezondheid* staat zulks zonder „meer vast omdat immers het maken van reclame „in strijd met laatstgenoemde eischen op zich zelf „geen strafbaar feit oplevert. Doch ook ten aanzien van reclames, die niet voldoen aan de „eischen van *openbare orde en zedelijkheid*, ziet de „Gouverneur-Generaal in de vaststelling van de „onderwerpelijke bepaling geen inmenging van de „administratie in de bevoegdheid van den rechter. „De raad treedt immers niet in een beoordeeling „of de betrokkene door het maken van de reclame „een strafbaar feit gepleegd heeft als bedoeld in „bovenaangehaalde artikelen van het Strafwetboek. „Het geven van den last tot het verwijderen van „de reclame, *staat geheel naast de bevoegdheid van den rechter* om te beoordeelen of er een „strafbaar feit gepleegd is; de last kan bovendien „gegeven worden geheel onafhankelijk van het

„instellen van eenige strafvervolging, in welke „laatste de raad toch nimmer de hand heeft.

„In voorkomende gevallen dient hierbij naar de „meening van den Gouverneur-Generaal een re- „strictie te worden gemaakt voor het geval dat „krachtens een bepaling in de verordening straf „wordt opgelegd op het niet-nakomen van het „bevel om de reclame te verwijderen.

„Zoodanige bepaling kan naar Zijne Excellentie „meent zonder enig bezwaar achterwege blijven, „aangezien politiedwang de verwijdering van de „reclame afdoende verzekert.”

Het volgende zij hierbij aangeteekend. In dit Regeeringsschrijven is alleen sprake van *den raad* als lastgever tot de verwijdering. Moest hieruit de gevolgtrekking worden gemaakt, dat de Regeering van oordeel is, dat deze bevoegdheid niet in handen van de dagelijksche besturen van de gemeenschappen gelegd mag worden, dan ontstaat er ten aanzien van de regentschappen een moeilijkheid. Immers de Regentschapsraad komt alleen bij groote tuschenpoozen bijeen. Hierdoor is het dadelijk ingrijpen, — wat in vele gevallen juist het noodige ingrijpen is — onmogelijk. De hoogerbedoelde winkelier of fabrikant die tijdelijk reclame wil maken, die — laat ons zeggen — ook uit een oogpunt van eerlijke concurrentie niet toelaatbaar is, krijgt hiermede zijn kans. Wij meenen echter dat de Regeering, door enkel van den raad te spreken, niet bedoelde de colleges van dagelijksch bestuur uit te sluiten. Wel komt hier het netelige vraagstuk van de al of niet geoorloofde delegatie om den hoek kijken. En wel laat onze wetgeving ons hier voor vragen staan. Immers artikel 70 Stadsgemeente-ordonnantie, waar de opdracht aan den raad is te vinden tot regeling en bestuur van de huishouding der gemeente, geeft al dadelijk den raad ook de bevoegdheid beide aan B. en W. of aan den burgemeester over te dragen; daarentegen hebben de artikelen 60 Provincie-ordonnantie en 52 Regentschaps-ordonnantie zulk een bevoegdheid tot overdracht niet, — zoodat men zou moeten concludeeren dat die bevoegdheid dan ook niet bestaat. De Regeering liet echter in verscheidene verordeningen van regentschapsraden opdrachten aan het college van gecommitteerden en aan den regent toe. Waarschijnlijk zal dus het in handen van den regent leggen van dit repressief toezicht op geen bezwaren stuiten. Men zal echter verstandig doen om van 's Regents beslissingen dan beroep mogelijk te maken; wenscht men dit beroep op den raad te geven, dan zal de bepaling niet kunnen ontbreken dat het ingesteld beroep de uitvoering van 's Regents bevel niet opschort; immers laat men dit na, dan wordt ieder practisch nut om niet den raad maar den Regent met dit toezicht

te belasten, gemist. Voorbeelden dat beroep de uitvoering niet opschort kent onze wetgeving (o. a. in artikel 10, lid 5, Hinderordonnantie). Het beroep kan echter ook gelegd worden in handen van het college van gecommitteerden, wat de meest practische oplossing is.

De Regeering is niet teruggekomen op Haar bezwaar dat de regeling de mogelijkheid opent dat regent of burgemeester een beslissing van den raad te niet doet, door een in hooger beroep door den raad toegestane reclame te doen verwijderen. Terecht is hier het zwijgen toe gedaan. Immers er zal zeker wel geen regent of burgemeester zijn te vinden, die op een dergelijke koppige wijze den raad tegen zich in het harnas jaagt. Indien men toch in dit geval botsing tuschen den raad en zijn voorzitter veronderstelt, dan moet men aannemen, dat de burgemeester of de regent de reclame doet verwijderen om een reden, waarvan hij vooraf weet, dat de raad er niet mee zal instemmen. Om een voorbeeld te noemen: door een regent is verlof tot het aanbrengen van reclame geweigerd omdat hem die reclame onooglijk voorkwam. De raad verklaart in hooger beroep, dat de reclame niet onooglijk is door de vergunning te verleenen. Nu zal toch achteraf zeker dezelfde regent de reclame niet laten opruimen om reden dat zij niet aan eischen van schoonheid voldoet. Doet de regent de verwijdering plaats hebben op andere gronden, dan is er uiteraard van enig trotseeren van het gevoelen van den raad geen sprake.

Nu wij eenmaal de reclame-verordeningen behandelen, moeten wij het geval signaleeren dat in Medan tegen de door den raad vastgestelde reclame-verordening blijkbaar een ware storm is losgebroken, zoo wij tenminste de beschouwingen over deze verordening in „Sumatra”, Weekblad voor geheel Sumatra, van 23 Juli j.l. moeten gelooven. De schrijver in dat blad desavoueert zelfs den raad als vertrouwensorgaan van de burgerij, alleen omdat de raad het gewaagd heeft deze verordening in het leven te roepen. Deze houding lijkt ons geheel onbillijk. Het belasten van de reclame voor zoover dat niet betreft de zoogenaamde eigen reclame op eigen huis, vindt overal ter wereld plaats en mist zeer zeker niet een billijken grondslag. Is men wellicht in Medan in de war en meent men dat de verordening ook betrekking heeft op de *eigen* reclame? In genoemd blad toch staat vermeld, dat men in de Chineesche kamp met behulp van zoons, broers en andere familieleden bezig is de straatpropaganda binnen te halen. Als men deze bezige Chineezers vraagt wat zij doende zijn, antwoorden zij: „Belasting toewan”.

De Medansche reclame-verordening belast de

eigen reclame niet. Immers in Artikel 2 dier verordening eerste lid sub b is de reeds hooger genoemde bepaling te vinden, dat het verboden is zonder vergunning van den burgemeester reclame te maken „op alle andere „gebouwen, erven, muren, schuttingen, boomen, e. d., „behalve voor „zoover de reclame uitsluitend betrekking heeft op „het perceel zelf, den persoon of het gezin van „den bewoner of op het beroep of bedrijf, het, „welk daarin wordt uitgeoefend”.

* * *

Centrale motor-belasting.

Provinciale heffingen?

Wij hebben kort geleden reeds gemeld, aldus het *Bat. Nbl.*, dat de regeering met betrekking tot de unificatie van de motorrijtuigenbelasting, naast het voorstel om een centrale belasting in te voeren, ook een voorstel overwoog om drie gelijke provinciale heffingen voor Java in het leven te roepen.

Nader vernam het blad, dat volgens dit laatste voorstel bij ordonnantie regelen zouden worden gesteld, krachten welke de drie provincies een motorrijtuigenbelasting zouden heffen, terwijl de bevoegdheid daartoe dan aan de lagere autonome gemeenschappen op Java zou worden ontgenomen.

Wel zouden de provincies een deel der opbrengst moeten afstaan aan stadsgemeenten en regentschappen en dit zou dan moeten geschieden zooveel mogelijk op basis van de opbrengst der tegenwoordige heffingen dier lagere ressorten.

In welke richting de keus der regeering zal vallen, m.a.w. of zij den Volksraad het ontwerp voor een centrale heffing, dan wel voor de provinciale heffingen zal voorleggen, staat intusschen nog geenszins vast.

De kwestie is nog in behandeling bij den Raad van Indië.

De Crisis van het Wethouders-Instituut.

Evenals zoovele andere zaken maakt het wethoudersinstituut een vertrouwens-crisis door.

Twijfel aan de mogelijkheid eener regeling tot deugdelijke functioneering — en daarmee twijfel aan het nut überhaupt van het instituut, vrees voor een minder goede bezetting van de wethouders-zetels als gevolg van allerlei specifiek Indische omstandigheden, bedreigen de grondslagen dier instelling.

De commissie benoemd bij Gouvernements besluit van 31 Maart 1927 No. 9, welke mede tot taak opgedragen kreeg de werkzaamheden voor te bereiden van eene andere commissie tot *principiele* herziening van de Stadsgemeente-ordonnantie, kondigde reeds aan, dat zij het

wethouders-vraagstuk in zijn *vollen* omvang aan critiek zou onderwerpen, terwijl ook in verschillende gemeenten (Bandoeng, Malang, Soerabaia) het instituut menige stoot te verduren heeft gehad.

Voor al Bandoeng heeft in deze van zich doen spreken en een terzake handelend uitvoerige nota van B. & W. aan den Raad dier Stadsgemeente gericht in 1929, lijkt ons bijzonder geschikt als uitgangspunt voor ons betoog, omdat men uit die nota de argumenten kan vernemen, welke ook overal elders in Indië werden gehoord tegen de handhaving van het wethoudersinstituut.

Schakelt men het in den laatsten tijd aangevoerde bezuinigingsmotief uit, als hebbende geen principiele noch duurzame waarde, dan zijn de bezwaren te onderscheiden in :

a. die gericht tegen de bestaande wettelijke regeling van de samenstelling en de toerusting met bevoegdheden van het College van B. en W.

b. die, met betrekking tot het persoonlijk element,

ad. a. De opmerking in hooger bedoelde nota gemaakt, dat de wetgever in Indië, toen hij het wethouderschap naar het voorbeeld van de zusterinstellingen in Nederland, voor deze landen ontwierp, niet genoegzaam rekening hield met de op sommige punten nogal sterk sprekende verschillen tusschen de Nederlandsche gemeente en haar bestaansmogelijkheden en de Indische locale gemeenschappen, deze opmerking is in haar *algemeenheid* juist. Doch we zijn het niet eens met de conclusie dat, gezien het vlottend karakter van de bevolking der gemeenten (de ruime mutaties onder de raadsleden), het deelhebben van wethouders aan het Bestuur der gemeente niet bevorderlijk zou zijn aan de zoo noodige vastheid van lijn in het Bestuursbeleid. Want hier wordt uit het oog verloren, dat de gewenschte stabiliteit niet is te vinden in eene onveranderlijke samenstelling van het College van B. & W., maar in het gemeentelijke politiek program van de partijen uit welke raadsfracties of door toedoen van welke fracties de wethouders zijn benoemd. Bij eene voortschrijdende ontwikkeling van het partijwezen wint onze argumentatie aan kracht. Zeker, van een College van B. & W. verwacht men, mede i.v.m. de beslotenheid zijner vergaderingen, dat het minder politiseert, maar de zaken meer in algemeen verband beoordeelt. Wie durft echter ontkennen, dat zelfs dan de politieke geloofsbelijdenis van den wethouder een woordje mee spreekt, zij het ook alleen t.o.v. de *grootte* beginselen. Tegen politiek drijven en verbreking van de continuïteit als gevolg van mutaties in de Bestuursvoering vormt overigens een krachtige rem de Burgemeester als neutraal en stabiel element in het College en de leidende hoofdamiptenaren, wier deskundige adviezen men toch niet zonder

meer terzijde kan leggen. Politiek drijven wordt — de ervaring heeft zulks genoegzaam uitgewezen — overigens vanzelf hierdoor voorkomen, dat de wethouders steeds meer vertrouwd raken met, een betere kijk krijgen op de technische en financiële moeilijkheden en mogelijkheden der gemeentediensten, waardoor gematigdheid in de plaats treedt van den „Geist der stets verneint“.

Bij de regeling der samenstelling van de gemeenteraden heeft de wetgever niet geredeneerd, er moeten vertegenwoordigers zijn van de Inheemschen, Vreemde Oosterlingen en Nederlanders, die respectievelijk speciaal de Inheemsche enz. belangen zullen behartigen.

Neen, hij heeft zich telkens afgevraagd: hoedanig is eene bepaalde gemeente geaard? Is een gemeente b. v. overwegend westersch georiënteerd, zoodat in den gemeenteraad meer aan de westersche cultuur ontsproten vraagstukken een oplossing eischen, dan is het redelijk, dat de westersche *gedachte* (niet Westerlingen) behoorlijk in den gemeenteraad tot uiting komt.

Nu is het natuurlijk niet onmogelijk, dat er Inheemschen of Vreemde Oosterlingen zijn, die zich de westersche cultuurgedachte hebben eigen gemaakt, maar met de groote kiezersmassa dier beide groepen is dat nog niet het geval.

Het zekere voor het onzekere nemende heeft de wetgever daarom, voorshands een Europeesche vertegenwoordiging, als regel zelfs een Europeesche meerderheid in den raad *verzekerd*. Maar opdat de andersoortige belangen niet in het gedrang zouden raken, opdat er door combinatie en onderlinge doordringing van westersche en oostersche gedachten zij een welvarende *Indische* locale gemeenschap op hooger niveau moesten ook de stemmen der Inheemschen en Vreemde Oosterlingen gehoord worden.

Zoo heeft de Regeering ter gelegenheid van de wijziging der samenstelling van den gemeenteraad van Menado o. m. verklaard, dat zij bij de bepaling van het aantal zetels aan de Inlandsche bevolkingsgroep toegekend, zich „niet uitsluitend noch in hoofdzaak heeft laten leiden door de verhouding tusschen de aantallen kiezers der verschillende bevolkingsgroepen, doch daarbij tevens is uitgegaan van andere factoren, als de bestaande gemeentelijke structuur, de betekenis der onderscheiden bevolkingsgroepen, de betekenis van deze gemeente in vergelijking met andere, het aantal candidaten geschikt voor het raadslidmaatschap dat vermoedelijk beschikbaar zal zijn, de mate van belangstelling door de onderscheiden bevolkingsgroepen voor gemeentezaken betoond enz.”

Indien men nu den Indischen wetgever ondoordachtheid bij het navolgen van het Nederlandsche voorbeeld kan verwijten, dan is het

deze: De gemeenteraad beslist — ondanks zijne samenstelling uit de diverse bevolkingsgroepen — bij meerderheid van stemmen, d. w. z. zonder onderscheid van landaard, over de belangen van *alle* gemeentenaren. Niettemin heeft de wetgever op goede gronden, immers rekening houdende met de huidige structuur der Indische maatschappij, bepaald, dat er een gesplitst kiezerscorps zal zijn, dat men slechts gerechtigd is tot het kiezen van raadsleden uit de bevolkingsgroepen waartoe men zelf behoort. De wetgever heeft verder getoond een open oog voor de realiteit te hebben gehad, door de politieke waarde van de verschillende bevolkingsgroepen voor de ontwikkeling eener locale gemeenschap, niet uitsluitend naar de numerieke verhoudingen af te wegen. Bij hare instellingsordonnantie heeft de wetgever voor elke gemeente vastgesteld het *aantal* vertegenwoordigers in den raad van iedere bevolkingsgroep, zonder zich blind te staren op de getalsterkte van de onderscheidene groepen.

Consequenter en juister zou het nu o. i. geweest zijn, indien de wetgever diezelfde beginselen ten grondslag legde aan de regeling van het wethouders-instituut. Bepaald had moeten worden:

1e. dat de gemeenteraad beoordeelt of en zoo ja hoeveel wethouders (tot een zeker maximum aantal) zullen worden aangesteld.

2e. dat die beslissing onderworpen is aan de goedkeuring van den Gouverneur-Generaal (dus niet als thans van gedeputeerden, ten einde het politiek sentiment niet te doen overheerschen) en dat de G. G. tevens beslist hoe de verdeeling der wethouderszetels over de 3 bevolkingsgroepen zal wezen.

3e. dat elk raadslid slechts de wethouder(s) uit *zijn* groep mag kiezen.

De praktijk geeft reeds iets dergelijks te zien, zoo in de Gemeente Soerabaia bij de jongste wethoudersbenoemingen. Zooveel mogelijk werd er toen naar gestreefd om de benoemingsstrijd der fracties *te houden binnen de grenzen van iedere bevolkingsgroep apart*.

Dat echter zonder eene bindende wettelijke regeling als zooeven aanbevolen, moeilijkheden niet kunnen uitblijven is duidelijk. De onderlinge krachtverhouding van meerdere tot één bevolkingsgroep behorende fracties *zooals die verhouding tot uiting is gekomen bij de verkiezing van raadsleden*, loopt zonder de bepleite dwingende regeling gevaar vertroebeld te worden bij de wethouders-benoemingen. Vakerbedoelde regeling ligt trouwens geheel in de lijn van art. 17 lid 2 S. G. O. bepalende, dat de raad de wethouders *bij voorkeur uit zijn midden* benoemd.

Dit „bij voorkeur” is er ingelascht, omdat, waar de kiezers toch reeds slechts *indirect*, n.l.

via de door hen gekozen raadsleden, invloed kunnen uitoefenen op de keuze van wethouders, bij benoeming van een nietraadslid tot wethouder, de band tusschen deze en de kiezers al heel los wordt.

Met andere woorden de inzichten der kiezers (*in 3 groepen gesplitst*) behooren door te werken in het College van B. & W.

Een tweede verschilpunt met Nederland dat, naar de Bandoengsche nota meent te kunnen constateeren, onvoldoende in het oog is gevat, is, dat de Indische gemeente een veel minder uitgebreide en administratief veel minder gecompliceerde taak heeft dan de Nederlandsche gemeente. Derhalve zouden wethouders als helpers van den Burgemeester niet noodig wezen.

Wij stellen hiertegenover dat, al mag tot nog toe de huishouding der Indische gemeente zoowel als haar medebestuurstaak minder omvangrijk zijn dan die der Hollandsche gemeente, de tendenz er is om steeds meer van het centraal gezag af te wentelen op de Indische gemeente, terwijl door de aanwezigheid van verschillende bevolkingsgroepen welker belangen in harmonisch verband behartigd dienen te worden, de administratie eener groote Indische gemeente veel meer gecompliceerd is dan die eener Hollandsche gemeente met een gelijk zielental.

Voorts dient bedacht dat in de wethouders allereerst dient te worden gezien vertrouwensmannen, politiek verantwoordelijk aan den Raad. Het derde bezwaar uit de Bandoengsche nota tegen het wethouders-instituut laat zich aldus formuleeren.

Een tot wethouder benoemd raadslid zal zich als regel op het Bestuur gaan oriënteren en zich min of meer *tegenover* den raad plaatsen. Afbreuk zou worden gedaan aan de levende belangstelling van den raad zelf in den gang van zaken en dat men daarvoor in de plaats zou krijgen een vaak schuchter en oppervlakkig *contra*, of een zwijgen als B. & W. — dat zijn juist de ingewijden — hun meening ten beste geven. Commissoriale arbeid zou meer aanbevelenswaardig zijn.....

Wij gelooven, dat bij dit derde bezwaar al te zeer gelet is op de toestanden in een bepaalde gemeente. Want wie zich de moeite heeft getroost de krantenverslagen te lezen van de raden van gemeenten met Colleges van B. & W., zal eer een toe- dan een afnemings van den lust tot critiek bij de raden bemerken.

En wat de commissoriale taakverdeeling betreft, waaraan de nota zoo de voorkeur geeft, we hebben daar een andere opinie over.

De diverse commissies van voorbereiding en dagelijksch Bestuur van bepaalde takken van dienst of inrichtingen hebben een te losse aanraking met elkander, competentie-geschillen blijven

daardoor niet uit, ze functionneeren te stroef en te langzaam. De Bestuurscommissiën kunnen ten slotte niet het dagelijksch beleid in zijn *vollen* omvang uitoefenen.

Met een college van B. & W. wordt *concentratie* in Bestuursvoering en *sneller besluitvorming* in tal van gevallen bereikt.

Het levendig houden van de belangstelling der raadsleden is dan niet uitgesloten, waar aan het college van B. & W. commissiën van bijstand kunnen worden toegevoegd.

Last but not least zal geen enkele commissie de plaats kunnen innemen van de wethouders als *initiatiefnemers*, als degenen die naast den Burgemeester als de meest ingewijden en de meest met de burgerij in contact komenden, den stoot kunnen geven tot nieuwe maatregelen of verbetering van bestaande toestanden.

Last but not least heeft men in de wethouders te zien de initiatief-nemers, degenen die naast den Burgemeester, als de meest ingewijden en de meest met de burgerij in contact komenden, den stoot kunnen geven tot nieuwe maatregelen of verbetering van bestaande toestanden. Deze functie van de wethouders, zal geen enkele commissie even intensief vermogen uit te oefenen.

Ad. B. Bezwaren m.b.t. het persoonlijk element.

Een prealabele vraag van welker beantwoording de verdere loop van ons betoog afhangt is deze, of het wethouderschap als een neven-functie dan wel als hoofdbetrekking, die den geheelen persoon in beslag neemt, moet worden beschouwd. Een antwoord, geldig voor alle tijden en plaatsen is niet te geven.

Voor groote gemeenten als Batavia, Soerabaia en Semarang b.v. zal het o.i. — eenmaal aannemende, dat de raad vertrouwensmannen wenscht te doen deelhebben in het dagelijksch Bestuur in zijn vollen omvang — noodzakelijk zijn, het wethouderschap als hoofdbetrekking te doen vervullen. Dan rijst echter de moeilijkheid: op welk bedrag de toelage te bepalen? Men pleegt het volgende naar voren te brengen:

Bij een geringe toelage, ook al zou deze genoegzaam verband houden met de gevraagde diensten, zou de wethouderskeuze beperkt blijven tot de categorie der gepensioneerden of tot die der personen, die meester zijn van hun tijd, waardoor de geschiktheidseisch geheel op den achtergrond zou geraken. De toelage zou dus zoo hoog moeten worden gesteld, dat de meest geschiktsten bereikbaar worden en wel in die mate, dat het opgeven van eigen betrekking gedurende 4 jaren tot geen nadeel zal leiden en met de kans van niet herkozen te worden, rekening wordt gehouden. De toelage zou aldus verre uitgaan boven het te presteeren werk en aanleiding kunnen geven tot baantjes-jacht.

Is de kwestie hiermede zuiver, althans volledig in het oog gevat? Wij wagen het zulks in twijfel te trekken. Teveel is daarbij n. o. b. m. in de wethouders-positie vergeleken bij die van een ambtenaar, de vertrouwensfactor onvoldoende gewaardeerd.

De decentralisatie-idee, intensere behartiging van lokale belangen is slechts te verwezenlijken indien de burgerij zich daarvoor extra-offers wil getroosten. Het is derhalve in principe onjuist om hen die in aanmerking komen voor eene benoeming tot wethouder te beschouwen als een sollicitant naar een of andere ambtenaarsfunctie die zijn aanstelling vooral als een financieele meevaller zijnerzijds heeft op te vatten. Dat egoistische motieven bij den candidaat-wethouder niet geheel afwezig zijn, is voor de gemeenschap van ondergeschikt belang. De raad heeft zich slechts af te vragen: geniet de candidaat ons politiek vertrouwen en is hij voor de hem toegedachte functie geschikt?

Een tweede vraag is: geeft het Stadsgemeente-recht een middel aan de hand om van de al of niet geschiktheid van den wethouder meer naar buiten te doen blijken, om den slappeling of marionettenfiguur zooveel mogelijk te weerhouden louter ter wille van de „smeer” het wethouderschap te ambieeren door hem te dwingen uit het schemerdonker van B. & W.'s vergaderlokaal te treden in het licht der openbaarheid, een en ander zonder de eenheid van het dagelijksch bestuur volkomen te doorbreken?

Wij meenen deze vraag bevestigend te mogen beantwoorden. Artikel 86 lid 3 S. G. O. geeft aan het College van B. & W. de bevoegdheid om de uitvoering van de raadsbesluiten (w.o. begrepen verordeningen) geheel of gedeeltelijk te delegeren aan den Burgemeester of een der wethouders. Een delegatie die ten allen tijde kan worden ingetrokken, terwijl van eene beslissing van den wethouder-delegaats, beroep is toegelaten op het College in zijn geheel.

Dus meerdere burgemeesters, verbrokkeling van het dagelijksch bestuur, zult ge wellicht uitroepen. Een te snelle en ondoordachte conclusie.

Want ingevolge art. 89 S. G. O. *blijven* B. & W., ook bij bedoelde delegatie, *collectief* verantwoordelijk aan den raad. Dit sluit in dat het college van B. & W. zelf tegenover den Raad verantwoordelijk, zijnerzijds den wethouder voor diens daden ter verantwoording kan roepen, hem zoo noodig een gewijzigde gedragslijn voorschrijven of anders de delegatie intrekken, eventueel een door den wethouder op eigen gezag genomen beslissing ongedaan maken. De wetenschap, dat hunne daden avn het College zijn, zal de wethouders van al te eigen machtig optreden terughouden en zal hen voorts nopen meer dan, wanneer de wethouders

individueel slechts *voorbereidende* arbeid m.b.t. in de vergadering van het College te behandelen zaken hebben te verrichten, zich te interesseeren voor de speciale taak aan hun collega's ter *zelfstandige* uitvoering toebedeeld.

Eén bezwaar zou misschien nog geopperd kunnen worden en wel het volgende:

B. & W. zijn voor hun taak zoowel collectief als individueel verantwoordelijk aan den Raad.

Indien nu delegatie als evenbedoeld heeft plaats gevonden, zal de Raad er licht toe geneigd zijn om zijn ongenoegen omtrent eenige beslissing door een wethouder-delegaats zelfstandig genomen, uitsluitend t.o.v. dezen wethouder te uiten en de andere leden van het college van B. & W. ongemoeid te laten. En welke houding *behooren* deze andere leden in een dergelijk geval dan aan te nemen? Men dient hier te onderscheiden. Betreft de door den Raad aangevallen beslissing een zaak ten aanzien waarvan het college van B. & W. den betrokken wethouder-delegaats reeds hij herhaling (in beroep) een gewijzigde gedragslijn heeft voorgeschreven, dan, maar ook dan alleen, is voor een persoonlijk aansprakelijk-stellen iets te voelen, alhoewel de overige leden van het college van B. & W. niet geheel zijn vrij te pleiten van schuld, waar zij de delegatie op een recalcitrant gebleken collega hadden behooren in te trekken.

Betreft het een beslissing waarvan nog beroep bij het college van B. & W. zelf mogelijk is, zoo heeft de Raad gedurende den beroepstermijn zich voor kritiek tegenover den wethouder-delegaats te onthouden, wijl anders (door het overslaan van de beroepsinstantie) het college van B. & W. de gelegenheid wordt benomen tevoren zijn collectief oordeel t.o.v. de gewraakte beslissing uit te spreken.

Is echter de beroepstermijn verstreken, dan is zonder meer het College van B. & W. collectief aansprakelijk, evenals uiteraard in het geval dat het college eene beslissing in beroep bekrachtigt.

Men ziet hieruit, dat de collectieve verantwoordelijkheid van B. & W. jegens den Raad ook bij meerbedeelde delegatie onverminderd en in vrijwel alle gevallen van kracht blijft, waardoor de eenheid van het dagelijksch bestuur niet verloren gaat, terwijl de individuele wethouders tot grootere interesse voor elkanders taak worden gestimuleerd.

Is deze delegatie derhalve gewenscht, haar *verplichtend* stellen kan *de Raad niet*, hetgeen overigens in de rede ligt. Des te meer voelen wij echter het gemis van eene bepaling, corresponderend met art. 25 P. O., dat de raad eene instructie vaststelt voor het college van dagelijksch bestuur ter regeling van de uitoefening van bevoegdheid en taak van dat bestuur.

In eene dergelijke instructie zou dan o.m. gestipuleerd kunnen worden, dat het college van B. & W. een verdeling dient op te stellen van de opgedragen bestuurstaak met dien verstande, dat de Voorzitter in ieder der leden de onderwerpen, betreffende het hem in het bijzonder toegewezen bestuursonderdeel, in voorstudie neemt en daaromtrent een behoorlijk toegelicht en gemotiveerd voorstel doet, waarna de overigen zoo noodig schriftelijk hun meening daarover kenbaar maken.

Ons opstel zou onvolledig wezen, indien wij niet tevens — zij het met een kort woord — de vraag behandelen, in welken vorm wethouders die het *politiek* vertrouwen van den raad verloren hebben, tot aftreden zijn te bewegen.

Een anderen vorm dan dien van een motie van wantrouwen is dunkt ons niet wel mogelijk.

En formeel ontslag-besluit — stel dit ware in het systeem van de S. G. O. mogelijk — brengt het recht van beroep op hoogere autoriteiten mede en zulks verdraagt zich slechts met de vertrouwensfactor in het geding.

(Onze Stem).

Maleisch Gedeelte.

Memoengoet opcenten atas padjak pengasilan.

Madjelis Koemetir dari Dewan Kaboepaten Betawi telah toelis pada Raad seperti berikoet:

Bersama ini saja mengirimkan rantjangan baroe dari oendang-oendang tentang memoengoet opcenten atas padjak pengasilan. Rantjangan ini diperboeatnja menoeroet tjonto dari Pemerintah jang keterima dengan soerat ideran toean 1e. Gouvernements-Secretaris tanggal 25 Juli 1932 No. 1962/A.

Dalam soerat ideran ini diberitahoekan bahwa opcenten atas padjak pengasilan sebesar 24% jang sekarang dipoengoet oleh Negri, dimoeat (disatoekan) dalam tarief padjak penghasilan baroe jang ditetapkan dengan Stbl 1932 No. 111, atoe-ran mana akan moelai berdjalan pada tanggal 1 Januari 1933.

Dengan oebahan ini maka pokok padjak penghasilan djadi naik koerang lebih dengan 1/5 nja dari jang sekarang. Dari sebab itoe maka kalau tarief opcenten jang dipoengoet oleh Kaboepaten tidak ditoeroenkan, tentoe penerimaannja poen akan toeroet naik dengan 1/5 nja djoega. Oleh karena dari opcenten jang dipoengoet oleh Negri sekarang tidak dipoengoet opcenten oleh Kaboepaten, maka oleh Pemerintah divoorstel soepaja tarief opcenten Kaboepaten ditoeroenkan dengan

$\pm 1/5$, soepaja penerimaän bagi Kaboepaten tetap banjaknja dan bagi pendoedoek tidak bertambah beban.

Lain dari pada itoe maka batas poko padjak jang moelai dikenakan opcenten oleh Pemerintah dioebah djoega sepanjang ada keperloeannja. Bagi oendang-oendang Kaboepaten tidak ada alsannja batas itoe dioebah. Dari sebab itoe dalam rantjangan terlampir batas ini ditetapkan f 7,20 seperti dalam oendang-oendang jang lama melainkan tarief dari 10% ditoeroenkan djadi 8%.

Diharap soepaja Dewan Kaboepaten dalam persidangan jang akan dateng soeka menetapkan rantjangan ini.

Keberatan² atas pasal 102 dan 102 O.K.

Boepati Betawi telah toelis pada Dewan Kaboepaten Betawi seperti berikoet:

Sebagaimana Dewan Kaboepaten mengatahoei, maka moelai dalam anggaran boeat tahoen 1931 disediakan bagian ketjil (onderdeel) boeat mema-soekkan penerimaan dari menjawaban vrachtauto, mesin giling dsb. serta soedah sering kedjadian vrachtauto dsb. disewakan kepada orang parti-koelier.

Perboeatan ini sebetoelnja tidak sah, sebab menjewakan itoe dilakoekan dibawah tangan sadja, sedang dalam pasal 104 dari Ordonnantie Kaboepaten ditetapkan bahwa hanja Dewan Kaboepaten sadja jang berkoeasa mengidinkan boeat menjewakan barang² kepoenjaan Kaboepaten. Pasal 104 itoe boenjinja.

„Barang kepoenjaan Kaboepaten hanja boleh didjoeal, disewakan atau dipakkan dimoeaka orang banjak sadja (openbaar), ketjoeali dalam hal loear biasa Dewan Kaboepaten memberi koeasa atau perintah boeat mendjoeal, menjewakan atau mengepakkan barang² itoe dibawah tangan”.

Demikian poela dalam pasal 102 dari Ordonnantie termaksoed, ditetapkan hanja Dewan Kaboepaten sadja jang diidinkan menjewakan mendjoeal dsb. harta tetap kepoenjaan Kaboepaten.

Pasal itoe boenjinja:

„Harta tetap (onroerende eigendommen) kepoenjaan Kaboepaten hanja boleh didjoeal, dipertanggoengkan, disewakan, dipakkan, atau diberikan dipakkan, atau diberikan dipakai dengan soeatoe tjara lain, menoeroet kepoetoesan Dewan Kaboepaten”.

Ketentoean² terseboet melambatkan sekali pekerdjaan dan tidak moestahil bisa meroegikan kepada Kaboepaten. Oempamanja ada satoe fabriek maoe menjewa mesin giling boeat membetoealkan djalannja ke fabriek, haroes menoenggoe poetoesan Dewan Kaboepaten doeloe boeat mendapat idin, dan tidak moestahil kalau haroes menoenggoe lama, fabriek itoe tidak djadi menjewa mesin giling Kaboepaten, tapi oempama menjewa

kepoenjaan Provincie. Adapoen dalam ordonnantie Provincie kekoeasaan Dewan Provincie dalam doe² hal termaksoed dapat diserahkan kepada Madjelis Gedeputeerden.

Dari sebab itoe oleh Madjelis Koemetir di-voorstel soepaja Dewan Kaboepaten memadjoekan permohonan kepada Pemerintah, agar doe² pasal dari Ordonnantie Kaboepaten itoe dioebah menoeroet boenjinja pasal sematjam itoe dalam ordonnantie Provincie. Djika sekiranja Dewan Kaboepaten setoedjoe dengan voorstel Madjelis Koemetir ini maka diharap dalam persidangan jang akan datang soeka memberi koeasa kepada toean Voorzitter boeat memadjoekan permohonan termaksoed.

Hal menjerahkan pemeliharaän tanah Goepermen jang soedah vrij.

(Jang haknja anak negeri atas itoe tanah soedah dibeli).

(Salinan).

Semendjak Pemerintah memadjoekan rantjana Ordonnantie tentang hal jang terseboet di atas jang salinannja telah kami moewat dalam „Locale Belangen” 1 Juli jl. maka banjaklah penoelis² ahli dari hal hak tanah sama membentangkan pendapatannja tentang hal rantjana Ordonnantie itoe. Ada jang menyatakan tiada setoedjoenja, seperti penoelis jang menjeboet namanja J. (lihat L. B. 16/7 - 1/8 dan 16/8-'32), lebih-lebih jang amat tiada moefaktnja jaitoe Bouwbepkeringen-commissie, soewatoe commissie jang ditetapkan oleh Pemerintah sendiri dengan Besluit hari boelan 25 Maart 1930 No. 37.

Doewa orang anggauta dari itoe Commissie jalah toean² Ir. Thomas Karsten dan Ir. Poldervaart di Bandoeng telah memadjoekan keberatannja pada College van Gedelegeerden dari Volksraad dengan soerat rekestnja tanggal 10 Juni jl. jang salinannja koerang lebih sebagai di bawah ini:

Bahwa kami jang bertanda tangang ini dengan menesal dan hairan telah mendapat tahoe rantjana dari satoe „Ordonnantie tentang hal menjerahkan boewat dipelihara (in beheer afstaan) pada autonome pemeenschappen tanah² jang terletak dalam itoe gemeenschap di antaranja erfrooilijn jang haknja anak negeri atas tanah² itoe soedah dibeli”, rantjana mana belom berselang lama telah diadjoekan pada Volksraad (rantjana 168 — bal 1 — 3) *)

Bahwa sebagian besar dari atoeran jang termowat dalam rantjana itoe, teroetama jang terseboet dalam futsal 2 sampei 4, hal² jang mana termasuk dalam satoe rantjana jang se-

*) Sementara itoe maka itoe rantjana telah ditarik kombali oleh Regeering.

haroesnja „Bouwbepkeringencommissie” terseboet diatas jang ditetapkan oleh Regeering dipintai timbangan (advies) tetapi itoe advies sama sekali tiada dipintanja.

Bahwa menoeroet itoe Besluit waktie didjadian pertama-tama ditetapkan termasuk dalam pekerdjaänja Commissie hal memberi advies pada Regeering apakah soedah sepatoeitnja mengadakan peratoeran dengan wet tentang hal memagari (mengalang-alangi) oeng mendirikan roemah² (baik jang berhoebongan dengan peratoeran oemoem maoepon peratoeran locaal), dan apabila perloe diadakan atoeran pemagaran tadi, laloe membikin rantjanana itoe peratoeran.

Bahwa didalam peratoeran itoe jang paling penting jaitoe hal rooilijn, soewatoe hal jang telah terkenal sebagai pemagaran (beperking) mendirikan roemah², dan oentoek mempeladjar hal rooilijn itoe pertama-tama laloe ditetapkan itoe commissie, lantaran hal adanja rooilijn jalah baris³ jang meneradjang pekarangan² di sini adalah soewatoe hal jang amat soelit jang menimboelkan roepa² kesoekaran, dan teroetama jang dimaksoedkan seperti maoenja Woningwet di Nederland, sehingga seolah-olah ada terang sekali jaitoe melarangi orang mendirikan roemah, mendjadi soepaja terang sebrapa djaoehnja itoe pemagaran (beperking) apakah lebih dari larangan sama sekali (geheele verbod)?

Bahwa sekarang tentang hal memberi keroegian (jang terseboet dalam futsal 2 sampai 4 dari rantjana ordonnantie) boewat tanah² jang dimiliki orang sebelonja erfrooilijn ditetapkan, jang haknja anak negeri atas tanah itoe soedah dibeli itoelah ada soeatoe peratoeran wet, maski tjoema sebagian, jang berhoebongan dengan pemagaran mendirikan roemah (bouwbepkering) sebagaimana jang telah terserahkan pada itoe commissie, sebab boewat memeriksa (menjeliki) apakah orang perloe diberi keroegian atau tiada lantaran ia terkena bouwbepkering tadi (djadi djoega sebab melanggar rooilijn) dan hal menatapakan berapa banjaknja wang keroegian, itoelah ada satoe hal jang djoega penting;

Bahwa ini hal lebih penting lagi, karena pengatoernja memberi keroegian jang belom begitoe terang ada berhoebongan sangat dengan peratoeran jang lebih loewas jang perloe diadakan oentoek matjam² tanah, oepamanja sadja; tentang erfrooilijn, jang mengenai tanah Goepermen miliknja anak boemi jang belom dibeli oleh orang asing, tanah jang soedah dibikin eigendom dan lain-lainnja, dan lagi jang bersangkoetan rooilijn² oentoek moeka roemah² atau pemagaran jang sematjam itoe seoroetnja djalan² spoor djalan² air dari irrigatie, tanah lapang tempat vliegmaschine d. s. b. sehingga itoe Commissie pada permoealaän bertoekar fikiran telah memikirkan bagaimana pa-

toetnja membikin peratoeran oemoem dari itoe pemagaran (bouwbeperking, dan paling sedikit pengatoernia rooilijn, maka Commissie berpendapatan, bahwa hal itoe semoewa akan terhitoeng djoega dalam bagiannja boewat mempeladjarinja, sedang atas peratoeran oemoem jang soedah dikira-kirakan oleh Commissie itoe telah didahoeloei oleh itoe rantjana ordonnantie jang sebetoenja belom djelas betoel.

Bahwa sesoenggoehnja Regeering sendiri tatkala menetapkan Commissie tantoenja memikir, bahwa hal itoe memberi keroegian boewat rooilijn toeroet termasuk pekerdjaannja Regeering sendiri, sebagai ada ternjata dari nota hal „Rooilijnpolitiek van de Gemeenten” karangannja Mr. Maassen sebagai wd. Adj. Inspecteur voor de Agrarische Zaken, nota mana jang mendjadikan sebab laloe diadakan Commissie jang djoega diterangkan didalam Instellingsbesluit (besluit penetapan Bouwbeperkingen-Commissie) dan didalam mana diseboet djoega hal² itoe semoewanja pada bab 16, 17 dan 19 sampai 27 dari katerangan nota terseboet.

Bahwa maksoednja mengadakan itoe Commissie tidak ada lain tantoenja, melainkan akan menantoeakan advies adviesnja semoewa fihak² jang berkewadajiban memberi advies — jang djoega tiada akan dengan lain djalan, oepama minta timbangan Gemeente — dan sekarang ini betapa halnja seandenna tida ada advies didalam hal rantjana ordonnantie dan penerangannja jang masih dibantah dan bikin masgoelnja hati orang itoe, jang satoe doewa soedah diterangkan djoega oleh J. didalam karangannja di „Locale Belangen” (16/7 sampai 1/8-1932), jang toeroennja lebih doeloe telah dikirim pada anggauta dari Dewan Rajat.

Bahwa di dalam itoe karangan tiada dioeraikan kemoelaan jang terseboet pada futsal 1 dari rantjana ordonnantie dan hal pemberian keroegian jang sebenarnja djoega tiada diterangkan didalam futsal² di belakangnja, hanya atoerannja dan katerangannja sadja: 1e sebagian dan hal jang bisa kedjadian sewaktoe-waktoe sadja, tiada dengan pertimbangan bagaimana boentoet-boentoetnja dan 2e seloewarnja bantoean dari commissie, sedang waktoe commissie didjadikan Regeering telah mengakoewi senderi, bahwa ambtenaar² njia sendiri tidak ada jang ahli boeat memberi advies.

Bahwa-djoega ada soesah boewat diterangkan disini perloenja tiada minta atau tiada menoenggoe adviesnja commissie sebab didalam practijknja ada sedikit keperloeanja didalam ini peratoeran dan lain dari pada itoe orang djoega tahoe dengan hairan, bahwa itoe commissie semendjak boelan Juli 1930 belom dikoempoelkan dan djoega tiada pernah bekerdja apa², hal mana djoega soedah pernah dibitjarakan sidang Volksraad.

Oleh karena itoe maka jang bertanda tangan

di bawah ini moehoen pada College, moeda-moedahan berdaja oepaja mengalang-halangi berlakoenja itoe Ordonnantie sebelonnja Bouwbeperkingen commissie didengar tentang hal itoe, dan lagi sempitnja tempo antaranja memadjoekan dan mengoemoemkan itoe rantjana ordonnantie dengan pembitjaraanja itoe rantjana oleh College van Gedelegeerden, menjebabkan jang bertanda di bawah ini tiada kesempatan oentoek membitjarakan hal itoe dengan anggauta² dari Commissie lain-lainnja, diketjoewalikan toean A. Bagchus, Burgemeester di Semarang dan anggauta dari ini Commissie jangtelah menerangkan kesetoedjoeanja dengan itoe rantjana ordonnantie.

Dari Volksraad.

Hal menjerahkan pemeliharaah tanah Goepermen jang soedah vrij.

(Jang haknja anak negeri atas itoe tanah soedah dibeli).

Dari verslag persidangannja College van Gedelegeerden (rantjana 168 bab 4) kami koetip seperti jang berikoet:

Pemandangan oemoem.

Sementara leden memandang (menganggap) itoe rantjana koerang baik, karena hanya memoewat satoe peratoeran jang terambil dari sebelah sadja tentang memberi ganti keroegian pada orang jang membeli tanah dari haknja anak negeri, sedang tiada difikirkan sama sekali hal memberi keroegian pada anak negeri sendiri jang haknja atas tanahnja terantjam lantaran ketradijang erf-rooilijn. Soedah sering kedjadian sebidang tanah milik harganja hampir hilang sama sekali lantaran diadakan rooilijn. Di dalam hal jang demikian itoe, begitoelah kata lid jang angkat bitjara, seha-roesnja di peringati dan di adakan satoe peratoeran jang baik.

Seorang lid lain mengatakan bahwa hal itoe tiada termasuk di dalam ini rantjana ordonantie, hal itoe termasuk di dalam rooiverordening.

Ada lagi lid jang mengharep hendaklah di adakan katentoean sendiri apabila sebidang tanah telah di beli dari haknja anak negeri itoe tanah di bikin waqaf. Peratoeran jang telah dirantjang dan toeroetama katentoean di dalam futsal 4 tentang onteigeining di dalam hal ini tiada boleh toeroet terpakai.

Sebagian dari lid² mengharap selainnja mengadakan satoe peratoeran hal menjerahkan pada antonome gemeenschap pemeliharaanja tanah-tanah Goepermen jang terletak ada di antaranja rooilijn perloe djoega diadakan peratoeran jang menetapkan bahwa antonome gemeenschap diberi hak bitjara tentang tanah-tanah jang *tiada* terma-

soek golongan tanah Goepermen jang soedah vrij. Lid² itoe berpendapatan, bahwa peratoeran² tentang hal onteigenuing dalam wet oentoeck tanah-tanah jang terletak seloewarnja rooilijn didalam praktijknja tiada menjenangkan.

Ada lagi lid jang bertanja apakah Commissie jang akan memperlajari pemagaran mendirikan roemah (bouwbeperking) dll. (jang ditetapkan dengan besluit 25 Maart 1930 No. 37) soedah dipintai timbangannja tentang hal peratoeran jang divoorstelken ini, dan kalau tidak apa sebabnja.

Fatsal²

Fatsal 1.

Sementara lid mengira akan soesah djadinja di kemoedian hari apabila pemeliharaän tanah jang dimaksoedkan dalam itoe fatsal djatoeh di tangannja Inlandsche gemeente (jaitoe kampoeng atau desa). Djikalau hal ini tiada teratoer jang beres pratijknja tentoe tiada karoewan.

Fatsal 2.

Lid 1. Sebagian dari lid² berpendapatan tempo sepoeloeh tahoen boewat membajar keroegian itoe kelamaan. Tempo lima tahoen soedah tjoeboek.

Ada jang bertanja bagaimana akan kedjadiannja oepama autonome gemeenschap (Gemeente oepamanja) tiada soeka atau loepa tiada membajar keroegian pada jang ada hak paling laat di dalam tahoen jang kesepoeloeh.

Lid 2. Sementara lid jang ada mengira bahwa djika dimaksoedkan sebagai jang ditantoean dalam lid 1, autonome gementschap djangan diberi koewasa soeroeh orang meninggalkan tanahnja sebeloemnja wang keroegian dibajar, minta hendaklah jang demikian itoe teratoer jang terang didalam itoe ordonnantie.

Ada jang mempertimbangkan, hendaklah tempo boewat membajar keroegian ditetapkan doewa boelan, djangan seperti dalam rantjana ordonnantie tiga poeloeh hari.

Fatsal 3.

Lid 1 Lain dengan Regeering ada sementara lid jang lebih soeka di adakan satoe Commissie jang terdiri dari seorang wakilnja masing² dari doewa² fihak dan seorang lagi jang ketiga jang neutral jang diangkat oleh doewa orang wakil

itoe. Lid² itoe ingin tahoe bagaimana keberatan-kelateralnja di dalam praktijk apabila Commisie teratoer jang demikian itoe

(akan disamboeng).

Personalialia.

Gekozen:

tot lid van den stadsgemeenteraad van Probolinggo, J. P. van Bentem.

tot leden van den stadsgemeenteraad van Semarang, W. K. R. Diemont, F. Herrebrugh, J. J. N. van Hout, Mr. H. J. G. H. von Metzsch, M. Hoerip, R. Salaman Koesoemoamidjojo, M. Ngabdoelhadi, R. Soemono Nasingo en Ir. R. Soemono.

Officieele Mededeelingen.

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op: f 10,— voor de eerste bladzijde druks, f 8,— voor de volgende bladzijde druks, f 6,— voor de daarop volgende bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5,—. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruikt gemaakt wordt, stelt het bestuur het honorarium vast.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter, H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; H. J. Bussemaker te Soerabaja, Mr. A. Meyroos te Batavia, R. Slamet te Semarang, M. Soetedjo te Batavia (c), Mr. J. M. Wesselink, te Medan, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.

we
uit
aan
be
ge
en

Te
tig
ge
wo

du

no
ink

Re
lin
be
stu
Co
de
be

hie
 ou
 mi
 zo
 da
 tot
 is
 da
 zel
 cer
 jon
 ta

 Vo